

„A festménybe megyek”

Beszélgetés
Bánki Ákossal

K.A.S. Galéria,
2021. III. 16-ig

Hatalmas méretű képeket látunk a K.A.S. Galéria kiállítóterében, Bánki Ákos festőművész *Flumen* című tárlatán. A kirakaton keresztül a festmények szuggesztív színáradata valósággal berobban a Bartók Béla út most kicsit szürke csöndjébe. Az itt látható alkotások egyenként is nagyon dominánsak, mégis egyértelműen reagálnak egymásra. A művésszel a 2019-es és 2020-as sorozatairól beszélgettem.

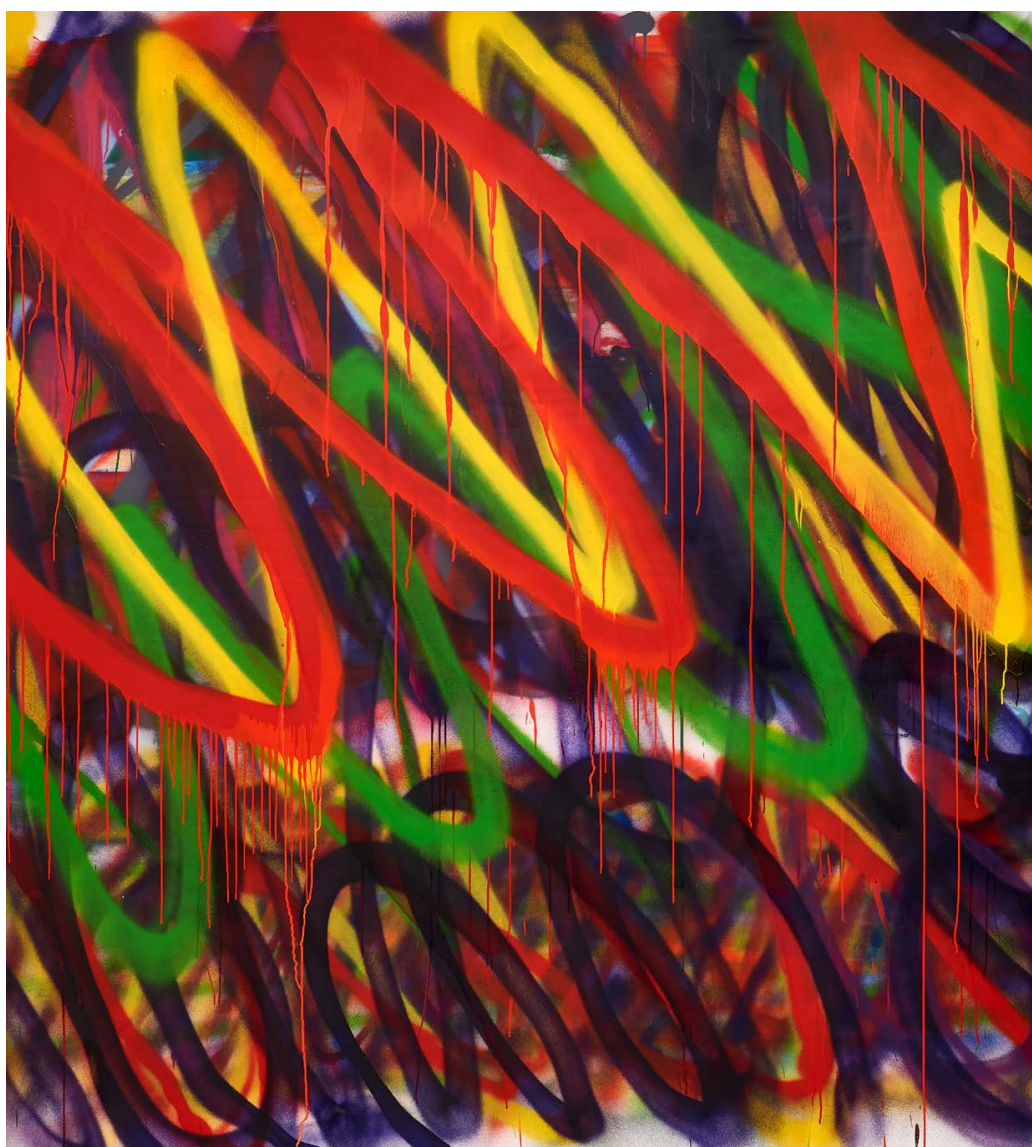
BÁNKI Ákos: *Flumen*,
2020, akrilspray,
vászon, 205×185 cm
A művész jóvoltából
↓

CsL: Sorozatként tekintesz az itt kiállított műveidre?

Bánki Ákos: Egyszerre két-három képen tudok dolgozni, ezek egymással párbeszédben készülnek, ezért tűnhet úgy, hogy párokká válnak. A kiállítás kurátora, Nyakas Ilona a válogatásnál intenzív képeket keresett, melyeken a színek és a formák által kirajzolt belső lelki terek más-más időszakaim érzelmi állapotait tükrözik. Érdekes, hogy egy-egy nagyobb sorozatnál, mint a *Lélekvirág* vagy a *Pszichikai tér*, a tíz-húsz darabból is kiválhatnak párok. A most bemutatott művek közül a *Lélekvirág*-sorozat (2020) két darabja sokáig külön-külön készült. Nem voltam elégedett velük, de később újra előszedtem őket, mert éreztem, hogy valami még hiányzik belőlük. Feltettem őket a falra, és akkor az egyiknél megéreztem, hogy pontszerű mintákkal tudnám összefogni a kompozíciót. Ez annyira megtetszett, hogy a másiknál is alkalmaztam. Utólag meglepő, hogy a teljesen más hangulatban készült képek a végén hasonló kört zárnak be. Úgy alakult, hogy ezen a tárlaton egymással beszélgető párok vannak, három egység 2019-től 2020 decemberéig. Tervezzük, hogy a kiállítás utolsó hetében új képekkel átrendezzük a teret, hogy a tárlat címét is adó folyamatjellegét végigkövethesse a néző.

CsL: Mennyi időt veszi igénybe egy-egy motívum vagy probléma kibontása?

BÁ: Ezt mindig az élet határozza meg. Amikor egy-egy sorozat kifut, elkezd valami másba belemenni. A *Pszichikai tér* című sorozat például egy idő után elkezdett kö-

rözni, ezért technikát is váltottam, amiből évek múltán kibontakoztak olyan nagyobb egységek, mint a *Dionüszosz álma* vagy a *Lélekvirág*. Technikai akadály is közbeszólhat, mint például a *Barcelona*-sorozatnál, ahol időkorlátba ütköztem. A festékszóró, amivel ez a sorozatom készült, egy bizonyos hőfok és páratartalom mellett már nem megfelelő, mert túl gyorsan szárad, ezért júniusban abba kellett hagynom a munkát. Amikor ősszel hazatértem Magyarországra, nagyon zavart, hogy kiestem az alkotói folyamatból, de végül nem tértem vissza az előző technikához, hanem léptéket váltottam, és nagy méretű vászonképeket kezdtem el készíteni. Az erőteljes színekkel való csíkozás és a kisebb szakaszokban való gondolkodás már az itthon készített munkáimnál teljesebb ki. Egészen máshogy hat rám a fény Budapesten, mint Spanyolországban, de nyilván máshogy hatna Új-Zélandon is. A barcelonai műteremben merőben új körülmények és érzések közt kezdtem el alkotni, ezért több hónapba telt, amíg a sorozat fő képeihez eljutottam. Kezdetben nagy fegyelemmel húztam szigorú átlókat kis vásznonak, ami elvezetett ahhoz, hogy a spray légiességét legyőzve, szinte tökéletesen egyenes vonalakat tudtam készíteni. Ezután erre építettem fel a festészeti játékomat.

CsL: Nagyon változatos árnyalatokat láthatunk most tőled. Intuitív vagy elméleti úton alakítod ki a képeid színvilágát?

BÁ: Inkább intuitívan. A *Barcelona*-sorozatnál egyáltalán nem volt tudatos, hogy az ott jellemző színeket adjam vissza, mint a pálma

zöldje, a tenger türkize vagy az épületeken megjelenő narancsszín, hanem egyszerűen ezeket kezdtem el használni. Az ottani fény és napsütés jó hatással volt rám, ami hozta magával a színeket. Nyilván ha olyan környezetben van az ember, ahol már este négy óraker sötét van, a vásznon is más koloritokkal találja meg a kapcsolatot. Persze előre kiválasztok egy palettasort, amivel szeretnék dolgozni, de az arányokon változtatok. Végtelen, hogy mit mivel keverek, de van egy érzés, egy gesztus, amit meg akarok fogalmazni.

CsL: Érzelmi alapú festészetet csinálsz?

BÁ: Abszolút! A hozzáállásom nem elméleti vagy matematikai. De nem „csak úgy” bemegyek a műterembe, és elkezdek csapkodni a vásznonra, hanem mindeközben tudatos is vagyok. Sok időt vesz igénybe, hogy felkészüljek a festés folyamatára. Nagyon koncentráltan közelítem meg a bennem már elindult érzést, amellyel kiszűröm a külvilágot, és magamra figyelek. Az a fajta festői attitűd, amit én is magamévá tettem, kívülről felszabadultnak tűnik. Ez bizonyos értelemben igaz is, de az az igazán nehéz, hogy a vásznon leképeződő festői gesztusoknak tartalmat adjunk, mert a gesztuskészlet szegényes, azonban a tartalma végtelen.

CsL: Alkotás közben lelki folyamataid nagy ívű mozdulatokon keresztül jelennek meg a vásznon. Milyen érzés ezeket a hatalmas gesztusokat viszontlátni a műveden a festés rítusa után?

BÁ: Rögtön a kép befejezése után közömbös, de leginkább rossz. Gyakran van hiányérzetem, így általában akkor fejezem be az

alkotást, amikor már tehetetlennek érzem magam a művel szemben. Ilyenkor már nem gyötröm a képet, hanem továbbmegyek. Kiállítva vagy egy idő után újranezve realizálok, hogy akkor mi lehetett bennem pontosan. Amikor csinálom, csak az a fontos, hogy a festői gesztus minél inkább közelítsen ahhoz, amiben vagyok. Ezt akarom elkapni, megtalálni. Az alkotásmódomból fakadó nagy mozdulatok, mint amikor odacsapok a vásznonra egy liter festéket, és végignézem, ahogy lefolyik, a látszattal ellentétben nem euforikusak számomra. A nagy méretű vásznat sem azért választottam, mert erre felszabadítóbb alkotni, hanem azért, mert észrevettem, hogy a 180-200 centiméteres körterület az a méret, amit átérek, így fizikálisan – ezért óhatatlanul szellemileg is – bele tudok kerülni a képbe.

CsL: Nem érzed úgy, hogy a kisebb méretű képeidnél sűrítened kell?

BÁ: A kis képeknél inkább azt vettem észre, hogy olyanok, mintha hosszabb mondatok részletei lennének. Azért szeretek ezekből sokat csinálni, mert egymás mellé helyezve őket olyan, mintha egy nagy képet adnának ki. Ezekben nem tudok úgy benne lenni, mint a nagyokban, csak egy részt kapnak meg belőlem. A kis kép is ugyanolyan erős szellemileg, sőt jobb is lehet, mert össze van sűrűsödve benne valami, de nekem mégis a 2x2 méter a méretem. Amikor elindulok egy ilyen nagy vászon felé, az az érzésem, hogy nem a festményhez, hanem a festménybe megyek. Benne leszek a képben, vagy a kép lesz bennem.